

8.6. Polityka zagraniczna

Podstawowymi celami w zakresie polityki zagranicznej realizowanymi w 2006 r. będą:

1. umacnianie pozycji Polski w Unii Europejskiej oraz skuteczne uczestnictwo we wszystkich sferach jej działania, zwłaszcza w dziedzinach: Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa UE, debaty nad budżetem na lata 2007-2013, wspierania tendencji demokratycznych i prozachodnich na obszarze poradzieckim, szczególnie na Ukrainie, w Białorusi i Mołdowie.

Powyższy cel realizowany będzie poprzez:

- prowadzenie prac koncepcyjno-analitycznych związanych z przygotowywaniem stanowiska Polski nt. perspektyw ratyfikacji Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy (TK) oraz kierunków i zakresu niezbędnych reform UE w związku z ewentualnym nieratyfikowaniem Traktatu Konstytucyjnego lub przedłużającą się procedurą jego ratyfikacji. W tym kontekście szczególna uwaga poświęcona zostanie stworzeniu skutecznych mechanizmów podejmowania decyzji w ramach wspólnej unijnej polityki zagranicznej, zwłaszcza w odniesieniu do naszych wschodnich sąsiadów.
- działania na rzecz przyjęcia budżetu UE na lata 2007-2013 w kształcie odpowiadającym interesom Polski.
- wdrażanie programu społeczno-gospodarczego, jakim jest *Strategia Lizbońska*. Dyplomacja polska będzie też brać aktywny udział w dyskusji na temat Europejskiego Modelu Społecznego.
- aktywne uczestniczenie Polski w ocenie stanu przygotowań i realizacji zobowiązań negocjacyjnych Bułgarii i Rumunii.
- prowadzenie aktywnej polityki informacyjno-promocyjnej na rzecz zwiększenia liczby obywateli polskich zatrudnionych w instytucjach i agencjach UE.
- działania na rzecz doprowadzenia rozpoczęcia działalności Agencji ds. Zarządzania Współpracą Operacyjną na Zewnętrznych Granicach Krajów Członkowskich UE (FRONTEX), wdrażanie *acquis* Schengen do systemu prawnego RP i polskiej praktyki konsularnej, współpraca w dziedzinie zwalczania terroryzmu, wdrożenie Planu Działania dot. narkotyków oraz Planu Działania Rady i Komisji dla realizacji Programu Haskiego.
- działania koordynacyjne dla wypracowywania stanowiska RP w sprawie Europejskiej Polityki Sąsiedztwa (EPS), szczególnie wobec krajów Europy Wschodniej. Jedną

z najważniejszych kwestii będzie doprowadzenie do korzystniejszego dla państw Europy Wschodniej (względem obszaru śródziemnomorskiego) podziału środków UE przeznaczanych na wsparcie dla regionów przylegających do UE, koordynowanie prac nad stanowiskiem Polski wobec utworzenia Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa oraz w odniesieniu do stosunków Unii z Ukrainą, Rosją, Białorusią, Mołdową oraz państwami Południowego Kaukazu i Azji Środkowej, a także uczestnictwo Polski w Komitecie Zarządzającym TACIS oraz w grupie roboczej Rady ds. Europy Wschodniej i Azji Centralnej (COEST).

- realizację ustaleń III Szczytu Rady Europy, który miał miejsce w Warszawie w maju 2005 r.
2. wypełnianie obowiązków wynikających z misji stabilizacyjnej w Iraku poprzez działania zmierzające do przejmowania większej odpowiedzialności przez instytucje irackie oraz do zwiększenia zaangażowania instytucji międzynarodowych działających w Iraku (ONZ, NATO, UE). Niezbędne będzie podjęcie działań dyplomatycznych i promocyjnych na rzecz zwiększenia gospodarczej współpracy Polski z Irakiem, w tym zwiększenie polskiego eksportu do Iraku. Jednocześnie przedmiotem decyzji powinna być kwestia dalszego naszego wspierania procesu stabilizacji Iraku po wygaśnięciu rezolucji RBNZ 1546. W związku z zaangażowaniem Polski w regionie planowane jest na 2006 roku otwarcie polskiego przedstawicielstwa w Doha.
 3. zapewnienie bezpieczeństwa państwa we wszystkich jego aspektach. Cel ten będzie realizowany poprzez: współpracę z sojusznikami z NATO i UE oraz poprzez coraz większe zaangażowanie w realizację celów Europejskiej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony, uczestnictwo w działaniach politycznych związanych z funkcjonowaniem NATO oraz umacnianiem stosunków transatlantyckich m.in. w formie dialogu USA-UE oraz bieżących, wynikających głównie z realizacji postanowień szczytów Sojuszu w Stambule i Pradze. Polska uczestniczyć będzie w kształtowaniu koncepcji oraz planowaniu sojuszniczej i unijnej aktywności z zakresu reagowania kryzysowego, w tym m.in. dot. zaangażowania NATO oraz UE na rzecz szkolenia kadr i stabilizacji Iraku, wsparcia procesu politycznego i stabilizacji w Kosowie oraz Bośni i Hercegowinie, rozszerzania działalności NATO w Afganistanie oraz przygotowywaniu kolejnych planów operacyjnych NATO i UE dotyczących sytuacji w Sudanie (Darfur) i Indonezji (Aceh). Kontynuowany będzie udział w działaniach operacyjnych NATO i UE w Europie i poza nią (w tym prowadzenie przygotowań do przejęcia przez Polskę dowództwa sił ISAF w 2007 r.). Prowadzone będą również prace koncepcyjne, a także podejmowane inicjatywy w zakresie rozwoju EPBiO i jej roli w stosunkach transatlantyckich.

Celem Polski będzie: realizacja decyzji Rady Ministerialnej OBWE w Lublanie (grudzień 2005 r.), w tym służąca rozwiązywaniu problemów, przed jakimi stoi Organizacja na

skutek działań Rosji i niektórych państw WNP, dążenie do utrzymania istotnego znaczenia wymiaru ludzkiego Organizacji oraz przeciwdziałanie próbom podważania dotychczasowych osiągnięć i kwestionowania podjętych wcześniej zobowiązań. Kontynuowane będą także działania na rzecz wykorzystywania potencjału OBWE w sferze dyplomacji prewencyjnej oraz tzw. rehabilitacji pokonfliktowej.

4. dbałość o rozwój dobrych stosunków głównie z państwami ościennymi i partnerskimi (w UE i NATO) oraz głównymi partnerami gospodarczymi. Polska przykłada szczególne znaczenie do odpowiedniego kształtowania swoich relacji z państwami, które wpływają w szczególny sposób na realizację naszych interesów politycznych i gospodarczych. Do tej grupy należą szczególnie Stany Zjednoczone, Niemcy, Francja, Wielka Brytania, kraje środkowoeuropejskie (w ramach Grupy Wyszehradzkiej) i bałtyckie, Ukraina, a także Rosja, Chiny, Indie i Japonia. W stosunkach z USA polska polityka zagraniczna będzie kontynuować starania w celu osiągnięcia lepszego przełożenia politycznego partnerstwa z USA na inne sfery stosunków (zwłaszcza gospodarcze i konsularne). Jednym z priorytetów polskiej polityki zagranicznej jest także utrzymanie dotychczasowego wysokiego poziomu stosunków ze Stolicą Apostolską.

W celu zwiększenia naszej obecności w państwach Azji planowane jest otwarcie przedstawicielstwa RP w Afganistanie (na szczęblu Ambasady). Podyktowane jest to rosnącym zaangażowaniem Polski w odbudowę tego kraju (obecność polskiego kontyngentu wojskowego w Afganistanie, który jest zarazem biorcą naszej pomocy rozwojowej oraz humanitarnej).

Członkostwo w UE nakłada obowiązek aktywnego uczestnictwa Polski w unijnej infrastrukturze współpracy z poszczególnymi subregionami Afryki i Bliskiego Wschodu (Proces Barceloński, sprzyjanie bliskowschodniemu procesowi pokojowemu, współpraca z Radą Współpracy Państw Zatoki, realizacja konwencji z Cotonou). Także członkostwo w NATO obliuguje nas do współrealizacji przedsięwzięć w ramach dialogu śródziemnomorskiego oraz skierowanej wobec państw Zatoki Perskiej - Inicjatywy Stambulskiej.

Zwiększenie aktywności europejskiej po wycofaniu się Izraela ze strefy Gazy będzie wymagało zwiększonego uczestnictwa przedstawicieli Polski w inicjatywach Unii i NATO (w licznych konsultacjach i spotkaniach przygotowawczych).

W stosunkach z Ameryką Łacińską Polska zmierzać będzie do rozszerzenia współpracy politycznej i gospodarczej, zarówno dwustronnej, jak i w ramach UE.

5. zaangażowanie polskiej polityki zagranicznej w reformę ONZ.

Powyższy cel realizowany będzie poprzez kontynuację działań wspierających prace nad reformą ONZ, w tym Rady Bezpieczeństwa, która zapewniłaby większą skuteczność

systemu Narodów Zjednoczonych w obliczu wyzwań i zagrożeń współczesności. Kontynuowane będzie zaangażowanie w reformowanie Organizacji, przy wykorzystaniu inicjatywy *Nowego Aktu Politycznego* oraz uwzględnieniu wyników przeglądu dorobku i perspektyw systemu NZ, dokonanego podczas 60-tej Sesji ZO NZ (2005 r.), w tym przede wszystkim zaleceń spotkania na szczycie ZO NZ (wrzesień 2005 r.). Ponadto Polska będzie aktywnie uczestniczyć w pracach Konferencji Rozbrojeniowej (w tym w charakterze przewodniczącego w okresie 1 stycznia - 15 lutego 2006 r.) oraz promować ideę ustanowienia Specjalnych Koordynatorów ds. przeglądu agendy, usprawnienia metod pracy oraz rozszerzenia członkostwa tej Konferencji, a także dążyć do zainicjowania całościowego przeglądu mechanizmu rozbrojeniowego i nieprolifracji.

W zakresie problematyki społeczno-ekonomicznej działania Polski skupią się na trzech zasadniczych grupach: rozwój gospodarczo-społeczny, prawa człowieka oraz dążenie do zapewnienia należytej reprezentacji RP w organach systemu NZ. Do priorytetów w tym zakresie należeć będzie wybór Polski do Komisji Praw Człowieka w 2006 r. na kadencję w latach 2007-2009 oraz wybór do Rady Bezpieczeństwa w 2009 r. na kadencję w latach 2010-2011.

6. rozszerzenie działań w zakresie polityki pomocowej i rozwojowej w celu zapewnienia większej skuteczności współpracy z krajami pozaeuropejskimi m.in. poprzez realizację długofalowych celów rozwoju zawartych w *Deklaracji Milenijnej* oraz *Milenijnych Celach Rozwoju*.

W 2006 r. w zakresie współpracy rozwojowej planowane jest podjęcie szeregu działań w ramach rządowej strategii na rzecz rozwoju, wdrożenie do polskiego programu współpracy rozwojowej nowoczesnych form przekazywania pomocy (programów sektorowych, ogólnego wsparcia budżetowego) oraz inne inicjatywy, w tym na forach międzynarodowych (np. podjęcie pierwszych działań na rzecz uzyskania przez Polskę członkostwa w Komitecie Pomocy Rozwojowej OECD w perspektywie 2010 r.).

7. umacnianie prawno-międzynarodowej pozycji Polski i utrwalanie pozytywnego wizerunku naszego kraju za granicą.

Powyższy cel realizowany będzie poprzez:

- zagraniczną politykę ekonomiczną polegającą na współdziałaniu z instytucjami rządowymi i pozarządowymi, działającymi w sferze stosunków gospodarczych oraz prowadzeniu działalności analityczno-opiniotwórczej na ich rzecz. Ważnym zadaniem będzie wspieranie aktywnego zaangażowania Polski w prace na forum OECD i WTO (w tym współpraca w opracowaniu stanowiska Polski w negocjacjach w ramach Nowej Rundy Wielostronnych Rokowań Handlowych). Kontynuowane będą także

działania na rzecz szerszego włączenia Polaków mieszkających za granicą w realizację zadań w obszarze zagranicznej polityki gospodarczej.

- działalność prawno-traktatową polegającą na kontynuacji działalności m.in. na forum ONZ i UE na rzecz podnoszenia standardów w takich dziedzinach jak prawa człowieka, przestrzeganie międzynarodowego prawa humanitarnego, zagadnienia sankcji międzynarodowych, definicja zbrodni agresji, zwalczanie terroryzmu międzynarodowego i rozwój prawa międzynarodowego publicznego. Kontynuowana będzie również współpraca ze środowiskami naukowymi przy rozpatrywaniu kluczowych zagadnień międzynarodowych oraz przy opracowywaniu projektu założeń polskiej polityki traktatowej i dalszej jej harmonizacji z warunkami członkostwa w UE. W roku 2006 planuje się wdrożyć do powszechnego użytku elektroniczną bazę traktatów RP. Prowadzone będą dalsze działania zmierzające do umocnienia polskich pozycji prawnych w stosunkach polsko-niemieckich, ukierunkowane przede wszystkim na zapobieżenie ewentualnym roszczeniom majątkowym ze strony obywateli niemieckich.

W procesie wykonywania wyroków Trybunału Praw Człowieka priorytet będzie udzielony tzw. sprawom pilotażowym, tzn. sprawom, w których przyczyny naruszeń Konwencji tkwią w systemowych błędach legislacyjnych lub złej praktyce stosowania prawa. Rozszerzana będzie praktyka załatwiania skarg w drodze ugody.

- działalność informacyjną,

Działalność informacyjna będzie koncentrować się na kluczowych kierunkach polityki zagranicznej naszego państwa, zwłaszcza na członkostwie i integracji w ramach UE, realizacji interesu narodowego w jej strukturach, w szczególności w kształtowaniu wschodniej polityki Unii oraz problematyce bezpieczeństwa związanej z członkostwem zarówno w UE jak i w NATO, a także w kwestiach związanych z polską obecnością w Iraku, jak również w innych kwestiach wymagających reprezentacji gospodarczych interesów kraju. Istotne znaczenie będą też miały działania dyplomatyczno-promocyjne w zakresie właściwego przedstawiania historycznych dokonań Polski, korygowania stereotypów i przeinaczeń pojawiających się w obiegu międzynarodowym.

- działalność konsularną i współpracę z Polonią polegającą na: wdrażaniu służby konsularnej do nowych zadań związanych z członkostwem Polski w Unii Europejskiej, szczególnie w zakresie *acquis* Schengen, ochronie praw i interesów obywateli polskich za granicą, w tym również działania informacyjne i profilaktyczne, realizacji *Rządowego Programu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą*.

W działalności urzędów konsularnych głównym celem pozostanie utrzymanie wysokich standardów opieki konsularnej nad obywatelami polskimi przebywającymi za granicą, a od dnia akcesji również nad obywatelami państw Unii. W 2006 r. przewiduje się szerokie uczestnictwo pracowników służby konsularnej w seminariach i spotkaniach dotyczących procedur wizowych Schengen. W odniesieniu do lokalnej współpracy konsularnej planuje się aktywne kontakty polskich konsulów w poszczególnych krajach urzędowania z konsułami państw UE. Przewiduje się również stały monitoring oraz dalsze usprawnianie procedur wizowych w odniesieniu do obywateli Białorusi, Ukrainy i Rosji. Prowadzona będzie również bieżąca analiza zagrożeń migracyjnych w ruchu osobowym między Polską i poszczególnymi krajami. W 2006 roku przewiduje się dalsze doskonalenie systemu Centralnej Personalizacji Paszportów oraz tworzenie warunków dla właściwej realizacji zadań paszportowych, a także pełne uruchomienie testowanego obecnie systemu informatycznego WIZA – KONSUL.

- promocję Polski poprzez uczestnictwo lub współuczestnictwo w realizacji wydarzeń lub działań mających kluczowe znaczenie dla budowy pozytywnego wizerunku Polski w świecie, takich jak: prezydencja Austrii i Finlandii w Unii Europejskiej; obchody 100-lecia urodzin Jerzego Giedroycia (27 sierpnia 1906 r.); kontynuacja obchodów Roku Polsko-Niemieckiego (styczeń-maj 2006 r.); przygotowania do obchodów 150 rocznicy urodzin Józefa Conrada-Korzeniowskiego; przygotowania do Sezonu Polskiego w Izraelu w 2007 r. i w Wielkiej Brytanii w 2008 r.; rozpoczęcie działalności Polskiego Centrum Historycznego w Berlinie; projekt *Marka dla Polski* – kontynuacja budowy strategii wizerunkowej Polski.

Promocja Polski będzie się koncentrować zwłaszcza na bliskich rynkach. Tym niemniej, biorąc pod uwagę grupy docelowe pozostałych typów promocji (bezpośrednie inwestycje zagraniczne, kultura, nauka, edukacja, dyplomacja publiczna), wyznaczane będą też inne priorytety geograficzne, takie jak: państwa członkowskie UE, w szczególności Niemcy (Rok Polsko-Niemiecki 2006); państwa europejskie nie będące członkami UE: Ukraina, Białoruś, Rosja, pozaeuropejskie kraje wysoko rozwinięte, w szczególności Japonia (wykorzystanie efektu polskiej prezentacji podczas EXPO'2005 w Aichi), USA.

Wydatki na powyższe zadania w kwocie 995.950 tys. zł, w tym 117.165 tys. zł na finansowanie składek do organizacji międzynarodowych zostały zaplanowane w części 45 – Sprawy zagraniczne oraz w części 83 Rezerwy celowe.